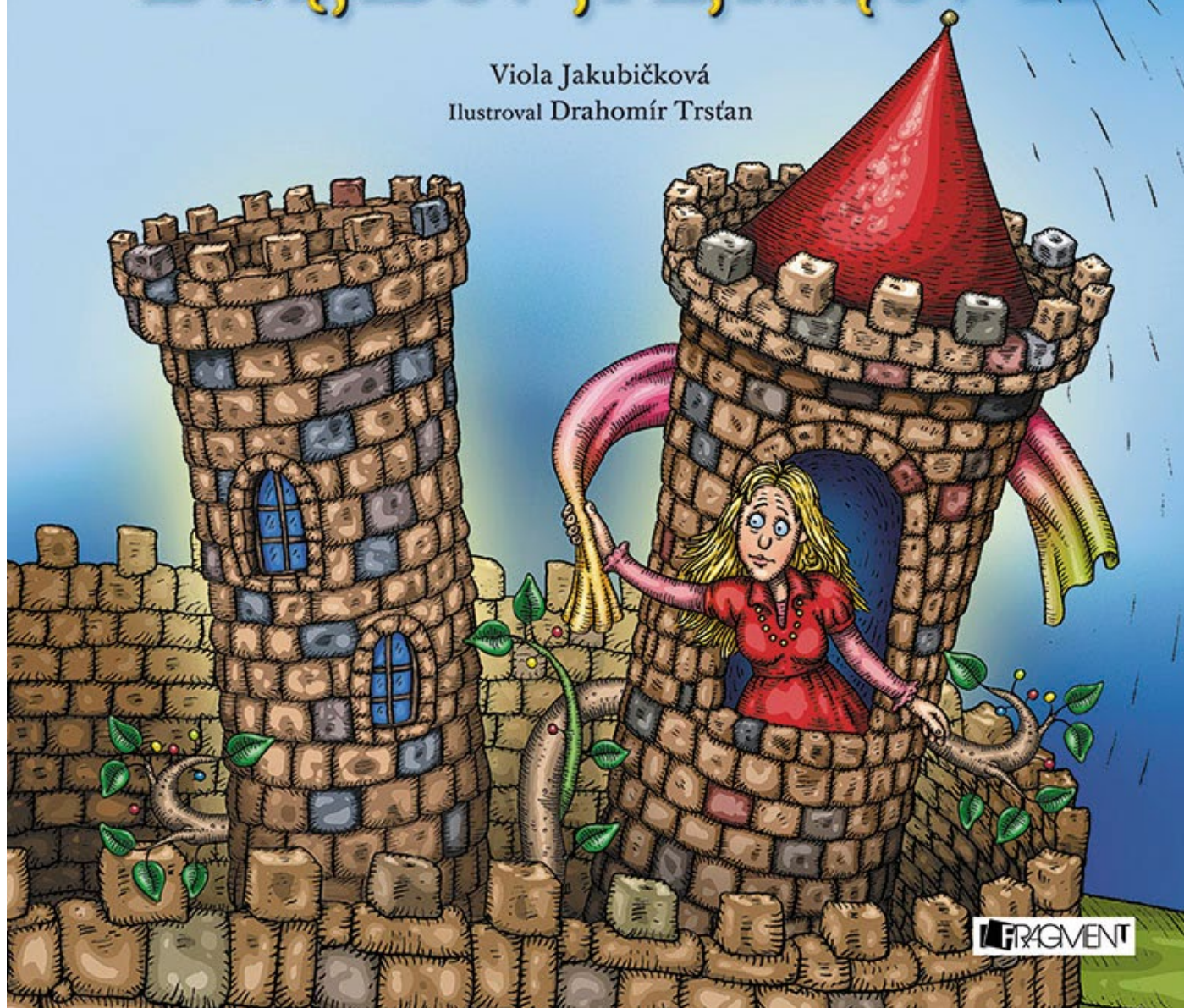

SLOVENSKÉ POVESTI Z HRADOV A ZÁMKOV II.

Viola Jakubičková
Ilustroval Drahomír Trstán

Slovenské povesti z hradov a zámkov II.

Aj v tlačenej verzii.

Objednať si môžete na stránke

www.fragment.sk

www.albatrosmedia.sk

čítanie pre radosť a poučenie

Viola Jakubičková

Slovenské povesti z hradov a zámkov II. – e-kniha

Copyright © Albatros Media a.s., 2017

Všetky práva sú vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať

bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

Prerозprávała Viola Jakubičková

Ilustroval Drahomír Trstán

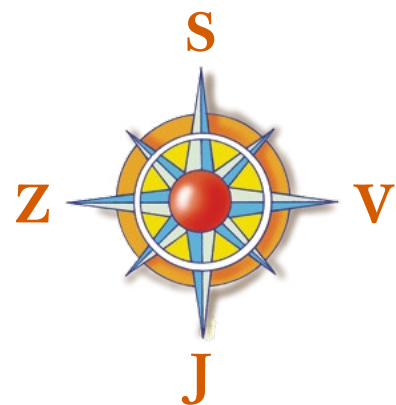
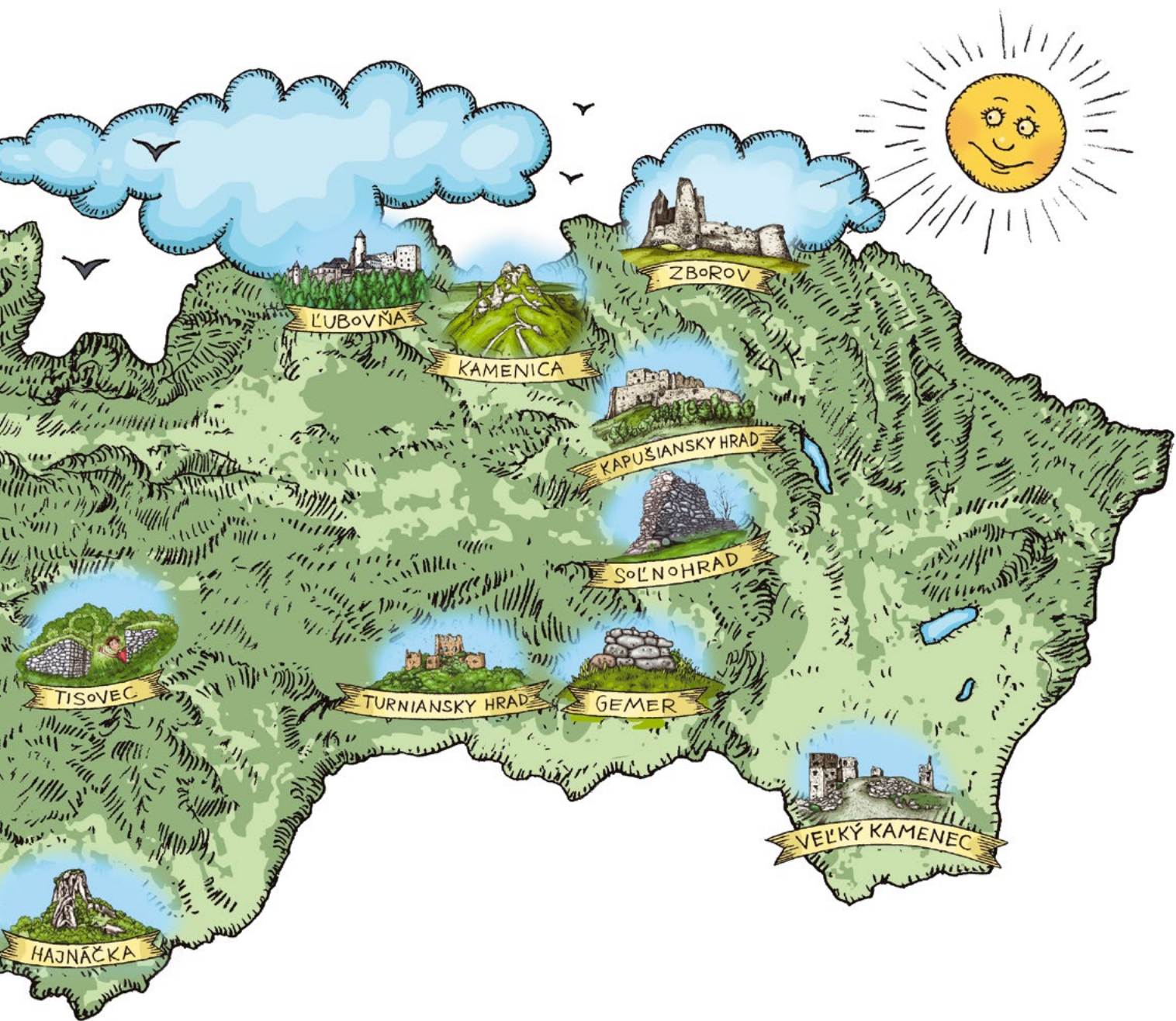
SLOVENSKÉ POVESTI Z HRADOV A ZÁMKOV II.

F FRAGMENT

Slovenské hrady a zámky

Pajštún

Nedaleko Bratislavy pri obci Borinka, v lone Malých Karpát pred stáročiami postavili hrad Pajštún. Patril do sústavy pohraničných hradov, ktoré od 13. storočia bránili severozápadné hranice Uhorska. V roku 1809 ho zdemolovali napoleonské vojská a odvtedy leží v ruinách.

Hradný pán žil so ženou v blahobyte, veľmi im však chýbalo dieťa. Jedného dňa sa hradná pani vybrala do lesa na prechádzku. Ako tak zamyslená kráčala, oslovila ju chudobná žena: „Milostivá pani, už tri dni sme nič nejedli, moje deti sú hladné, stále plačú. Prosím, pomôžte! Môj muž nedávno zomrel.“

Hradná pani sa pozrela na úbohé bábätká. „To si porodila naraz tri deti? No fuj, hanba! Nič ti nedám, prac sa kade ľahšie!“ skríkla na úbohú matku.

Tá sa však hrdo vzpriamila a riekla: „Bodaj by ste vy porodili naraz sedem detí. Buďte prekliata!“

Kým sa hradná pani spamätala, žena zmizla v kroví.

Čas utekal a hradný pán dostal od kráľa list, aby sa so svojim vojskom pridal do boja proti Turkom. Keď odchádzal, jeho žena mu pošepla: „Drahý, už aj my sa dočkáme. Čakám dieťa.“

Manžel sa veľmi potešil. „Opatruj sa, moja milá!“ povedal a odišiel bojovať.

Keď nastal čas pôrodu, pri hradnej panej bola len jej verná slúžka Dora. Aké však zažila prekvapenie. Narodilo sa sedem zdravých chlapcov.

„Kristepane! Kliatba sa splnila. Porodila som sedem detí. To je hanba!“ vykrikla hradná pani. Vymyslela zlovoľný plán. Jedného syna si nechala a ostatných mala Dora odniesť do lesa. No keď tá vychádzala z hradu, stretol ju vracajúci sa hradný pán.

„Dorka, kamže ideš s tým veľkým košom?“ spýtal sa. Slúžka sa tak zľakla, že nevedela, čo povedať. „Ukáž mi, čo nesieš!“ rozkázal jej.

Keď uvidel bábätká, rozplakal sa. Dora mu všetko vyrozprávala. Pán vysadol na koňa, vzal kôš a odniesol deti do susedného hradu k svojmu

priateľovi. Potom sa vrátil domov, kde ho privítala hrdá manželka s novorodiatkom.

Chlapec rástol, a keď mal pätnáste narodeniny, otec mu pripravil veľkú oslavu. Pozval na ňu aj svojho priateľa s ostatnými synmi. Hradná pani sa vylakala, pretože chlapci sa na jej syna veľmi podobali. Ale desivé myšlienky rýchlo zahнала. „To bude iste len náhoda!“ zahundrala.

Začul to jej manžel a vraví: „Čo ak to nie je náhoda! Dámy a páni, povedzte, čo si zaslúži matka, ktorá chcela zabiť svojich šesť synov?“

Všetci prítomní vykríkli: „Smrť!“

Hradný pán im vyrozprával, čo sa stalo pred pätnástimi rokmi. Pritúlil si svojich siedmich synov a slzy mu tiekli po tvári. Nastalo hrobové ticho.

Vtedy hradná pani pokľakla pred manželom: „Prosím, odpusť mi môj hrozný čin. Až teraz vidím, že nech má človek koľkokol'vek detí, všetky ich môže rovnako ľúbiť.“

Manžel mal dobré srdce a napokon jej odpustil. Hradná pani sa odvtedy veľmi zmenila.

Vršatec

Hrad Vršatec patrí k najstarším na Považí. Stojí na pravom brehu Váhu oproti mestu Ilava. Mal významnú strategickú polohu, nepriateľ sa sem nemohol dostať nepozorovane. Jedným z majiteľov hradu bol Imrich Vršatecký, o ktorom je naša povesť.

Svadobná hostina bola v plnom prúde. Hradný pán Imrich Vršatecký sa oženil.

Hostia hodovali a veselo sa zabávali. Mladomanželia žiarili šťastím. Vtom do dverí vošiel posol a priniesol list od kráľa. Hradný pán si ho prečítal a smutným hlasom oznámil: „Len sme sa zobrali a už musím opustiť svoju milovanú. Panovník ma žiada o pomoc. Nepriateľské tatárske vojská sa valia do krajiny, musím ísť bojovať.“

Vybozkával svoju mladú ženu a za sprievodu verného starého kastelána Ondreja Budiača sa vydal na cestu.

Po niekoľkotýždňovom pochode došli na miesto bojov. Tatárov bolo ako maku, obrovská presila, nemali nijakú šancu ich poraziť. Imrich Vršatecký bojoval udatne, napriek tomu prehrali. Tí, ktorí nezahynuli, padli do zajatia. Medzi nimi Vršatecký aj Budiač.

Spúтали ich k sebe reťazou za nohy a uvrhli do žalára. Každý deň museli ťažko pracovať a dostávali iba trochu jedla. Hradný pán bol na smrť vyčerpaný.

„Ondriško môj, ja už nikdy neuvidím svoju mladú ženu. Zomriem tu!“ plakal nešťastník.

Vtom Ondrej potme na zemi nahmatal ostrý predmet. Bola to sekera. Snažili sa preťať reťaz, ktorá ich spútavala, no bola príliš hrubá. Budiač ani sekundu neváhal a odťal si nohu, aby vyslobodil svojho pána.

„Čo si to spravil, Ondriš?!“ vykrikol Imrich.

„Len bežte, pane, kým vás strážne neuvidia! Na mojom živote nezáleží,“ odvetil Ondrej a od bolesti zamdlel.

Vršateckému sa podarilo ujsť a horko-ťažko sa dotrmácal až k svojmu hradu. Pred bránou vysilený padol na zem. Sluhovia si mysleli, že je to

dáky žobrák, dali mu kus chleba a vodu. Vtom jedna slúžka vykričla: „Ved' je to náš hradný pán! Vrátil sa domov.“

Keď to začula jeho žena, rýchlo príbehla a pána odniesli do komnaty. „Imriško môj, som taká šťastná, už som myslela na najhoršie. Vďakabohu, že si sa mi vrátil!“ riekla a tuho ho objala.

V tatárskom zajateckom tábore nastal po úteku Vršateckého zmätok. Vojvodca Kadán bol známy svojou krutosťou, jeho tresty boli veľmi tvrdé a všetci sa ho báli. No keď si vypočul, čo sa v noci stalo, užasol nad kastelánovou vernosťou. Dokonca sa sám vybral za ním.

„Ty si veľmi oddaný sluha. Ešte som nevidel človeka, ktorý by si pre svojho pána odťal kus nohy. Privedte felčiara, aby mu ošetril ranu, a dobre sa oňho starajte. Už nemusí pracovať!“ oznámil.

Keď sa Ondrej Budiač zotavil, prepustil ho Kadán na slobodu a hojne ho obdaroval. Šťastlivo sa vrátil domov na Vršatec. Kráľ Belo IV. daroval vernému kastelánovi dedinu Mikušovce a povýšil ho do stavu zemianskeho. Do erbu mu dal vršatského leva a odťatú nohu reťazou späť.

